

Nr 30.

Utlåtande i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning med förslag till avlönings- och pensionsstat för riksbanken.

Gällande avlönings- och pensionsstat för riksbanken fastställdes på förslag av bankoutskottet (utl. nr 64) av 1947 års riksdag, sedan statens löneplansförordning blivit gällande vid riksdagens verk.

I skrivelse till bankoutskottet den 3 april 1952 hava *fullmäktige i riksbanken* bl. a. anfört att främst på grund av det rörliga tilläggets (inklusive lönetilläggets) ökning 1947 års stat borde revideras. Även vissa andra speciella förhållanden av mindre vikt borde föranleda en översyn av staten.

Med anledning härav hava fullmäktige låtit utarbeta förslag till ny avlönings- och pensionsstat för banken. Förslaget bygger på nuvarande personalorganisation (den s. k. övergångsplan II) och nu utgående rörliga tillägg m. m.

Beträffande de särskilda posterna i den föreslagna staten hava fullmäktige anfört följande.

I. Avlöningar.

Arvoden till fullmäktige, suppleanter för fullmäktige samt deputeraden, förslagsvis, 80 000 kronor.

Denna post, som i gällande stat är upptagen till ett belopp av 58 000 kronor, har uppräknats med hänsyn dels till att fullmäktiges suppleanter tillerkänts årliga arvoden (jfr BU:s utl. nr 33/1949), dels till att arvoden till fullmäktige och deputeraden höjts (jfr BU:s utl. nr 39/1951). Kostnaden under denna anslagspost i staten utgjorde år 1951 66 952 kronor.

Arvoden till ledamöter i industristyrelsen samt suppleanter för dem, förslagsvis, 6 000 kronor.

Arvodesposten, som i gällande stat upptagits till 4 000 kronor, har med anledning av beslutad höjning av arvoden till vissa ledamöter i industristyrelsen uppräknats till 6 000 kronor (jfr BU:s utl. nr 39/1951).

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis 3 497 300 kronor.

	Gäll. stat Kr.	Kostn. 1951 Kr.	Förslag Kr.
A) <i>Den egentliga bankverksamheten:</i>			
a) Lön till ordinarie tjänstemän i allmänhet	3 540 000	3 170 768	3 350 000
b) Nettolön till tjänstemän å in- dragningsstat	75 000	16 315	16 400

	Gäll. stat Kr.	Kostn. 1951 Kr.	Förslag Kr.
c) Tilläggsarvode enl. 35 § avlö- ningsreglementet	—	3 666	—
d) Ställföreträdararvoden enligt 36 § avlöningsreglementet ..	7 200	6 600	7 200
e) Kallortstillägg	2 000	1 913	2 400
f) Vikariatsersättning	45 000	60 070	60 000
g) Felräkningspenningar	10 000	3 980	3 500
h) Övertidsersättning m. m.	20 000	8 353	10 000
<i>Summa</i>	<i>3 699 200</i>	<i>3 271 665</i>	<i>3 449 500</i>

B) *Industrierna:*

i) Lön till direktörerna vid pap- persbruket och sedeltryckeriet	39 600	41 700	43 800
j) Tilläggsarvoden enl. 35 § av- löningsreglementet	(4 000)	(4 000)	4 000
<i>Totalsumma</i>	<i>3 738 800</i>	<i>3 313 365</i>	<i>3 497 300</i>

Att den med a) betecknade posten nedräknats sammanhänger med att belastningen faktiskt understigit den i gällande stat beräknade summan. Detta beror i sin tur huvudsakligen därpå att åtskilliga av bankens ordinarie tjänstemän åtnjuta tjänstledighet för tjänstgöring i valutakontoret eller i andra statliga institutioner samt att vissa andra ordinarie tjänstemän erhållit högre e.o. befattningar, varigenom deras avlöning utgår från den i avlöningsstaten upptagna anslagsposten till Avlöningar till icke ordinarie personal.

Delposten under g) avseende felräkningspenningar representerar en avvecklingskostnad. För närvarande åtnjuta endast 4 av bankens kassörer felräkningspenningar.

Tilläggsarvoden enligt 35 § avlöningsreglementet till direktörerna vid pappersbruket och sedeltryckeriet hava i gällande stat inräknats under posten Arvoden och särskilda ersättningar m. m. För att uppnå överensstämmelse med vad som tillämpas inom statsförvaltningen i övrigt har delposten ansetts böra överflyttas till nu förevarande anslagspost.

Avlöningar till icke-ordinarie personal, förslagsvis 2 431 600 kronor.

	Gäll. stat Kr.	Kostn. 1951 Kr.	Förslag Kr.
A) <i>Den egentliga bankverksamheten:</i>			
a) Lön till extra ordinarie tjäns- temän, aspiranter och extra tjänstemän	800 000	1 180 242	1 150 000
b) Kallortstillägg	500	860	1 500
c) Vikariatsersättning	5 000	35 520	35 000
d) Övertidsersättning m. m.	12 000	7 422	5 000

	Gäll. stat Kr.	Kostn. 1951 Kr.	Förslag Kr.
e) Arvode till ombudsmannen i Malmö	2 400	3 600	3 600
f) Ersättning till tillfälliga befatt- ningshavare	500 000	810 227	975 000
B) Industrierna:			
g) Lön till extra ordinarie tjäns- temän m. fl.	176 000	238 841	250 000
h) Vikariatsersättning	—	3 585	1 500
i) Övertidsersättning m. m.	—	13 756	10 000
	Summa	2 294 053	2 431 600

Att kostnaderna för lön till e.o. tjänstemän, aspiranter och e. tjänstemän under år 1951 överstigit den i gällande stat upptagna posten 800 000 kronor med nära 50 % sammanhänger huvudsakligen med den ökade personalrekrytering som blev erforderlig i samband med att riksbanken övertog egna-hemslånen m. fl. lån per den 1 juli 1948. En bidragande orsak har också varit, att, såsom förut nämnts, åtskilliga ordinarie tjänstemän åtnjutit ledighet för tjänstgöring inom andra statliga institutioner, vilket nödvändiggjort deras ersättande med icke-ordinarie personal och vilket i sin tur medfört en förskjutning av utgifterna från posten till Avlöningar till ordinarie tjänstemän till nu förevarande anslagspost. Förstnämnda förhållande har även i viss mån medverkat till att kostnaderna för Ersättning till tillfälliga befattningshavare ökats. Att den för år 1951 redovisade kostnaden å ca 810 000 kronor föreslagits höjd till 975 000 kronor beror på den lönehöjning, som inträtt från och med den 1 januari innevarande år i samband med att de lönegradsplacerade tjänstemännen tillerkänts särskilda lönetillägg utöver förhöjningen å 32 å 33 % av grundlönen.

I gällande stat finnes uppförd en särskild post å förslagsvis 2 400 kronor för arvode till ombudsmannen i Malmö. Det synes olämpligt att det arvode, som utgår till ifrågavarande ombudsman och vilket jämlikt beslut av fullmäktige från och med den 1 januari 1951 höjts till 3 600 kronor per år, redovisas som en särskild anslagspost i staten.

Arvodet och särskilda ersättningar m. m., förslagsvis 38 600 kronor.

	Gäll. stat Kr.	Kostn. 1951 Kr.	Förslag Kr.
a) Personliga lönetillägg m. m. för- slagsvis	12 000	6 266	6 600
b) Gottgörelse enl. 18 § 1 mom. avlöningsreglementet . . . <i>högst</i>	12 000	10 052	20 000
c) Gratifikation eller belöning enl. 37 § avlöningsreglementet <i>högst</i>	12 000	2 900	12 000
	36 000	19 218	38 600

Utgifterna under delposten till Personliga lönetillägg m. m. fördela sig sålunda:

	<i>Kostn. 1951 Kr.</i>	<i>Förslag Kr.</i>
Personliga lönetillägg till bankvaktmästare (under avveckling)	206	200
Ersättning för den s. k. proklamaförteckningen	500	400
Tilläggsarvoden till direktörerna vid pappersbruket och sedeltryckeriet	4 000	—
Personliga arvoden till vissa tjänstemän	1 560	6 000
<i>Summa</i>	6 266	6 600

Delposten till Ersättning för den s. k. proklamaförteckningen beräknas kunna utgå i och med att den nuvarande ombudsmannen vid huvudkontoret lämnar sin tjänst i riksbanken vid utgången av september 1952.

Vissa av de personliga arvoden som tidigare utgått hava avvecklats utan att ersättas av några nya motsvarande arvoden. För närvarande utgår endast arvode till en tjänsteman, nämligen faktorn vid sedeltryckeriet Börje Malmberg, vilken jämlikt beslut av fullmäktige äger uppbära dylikt arvode med 1 200 kronor per år. Möjlighet bör i fortsättningen förefinnas att i speciella undantagsfall använda ifrågavarande arvodespost när detta med hänsyn till riksbankens intressen befinnes påkallat.

Beträffande den föreslagna höjningen av delposten till Gottgörelse enligt 18 § 1 mom. avlöningsreglementet må nämnas, att kostnaderna för särskilda arvoden till riksbankens reserevisorer och deras biträden, vilka kostnader tidigare utgjort 5 800 kronor per år, stigit till följd av dels den ökade revisionsverksamhet, som förorsakas av riksbankens övertagande av handläggningen av egnahems- m. fl. lån och dels vidtagen arvodeshöjning. Kostnaden för ifrågavarande arbete beräknas enligt nu gällande grunder till omkring 12 000 kronor per år.

Rörligt tillägg (inkl. lönetillägg), förslagsvis 2 663 000 kronor.

Denna post fördelar sig med 2 499 000 kronor å tjänstemän inom den egentliga bankverksamheten och 164 000 kronor å tjänstemän vid industrierna.

Anslagsposten till rörligt tillägg (inkl. lönetillägg) har beräknats med utgångspunkt från att förhöjning å grundlön kommer att utgå enligt fr. o. m. år 1951 gällande grunder, d. v. s. med 33 % intill en månadslön av 500 kronor och 32 % å överskjutande belopp intill 1 600 kronor per månad, vartill fr. o. m. innevarande år komma vissa lönetillägg. I posten ingår jämväl rörligt tillägg (15 %) och kristillägg (82 %) till två tjänstemän å indragningsstat.

Barntillägg, förslagsvis 7 500 kronor.

Barntilläggen äro under avveckling, varför posten successivt kan nedräknas.

II. Pensioner m. m.

De belopp som upptagits i gällande stat för pensioner m. m. samt de faktiska kostnaderna under år 1951 framgå av följande sammanställning:

	Gäll. stat Kr.	Kostn. 1951 Kr.	Förslag Kr.
1. Tjänstepensioner	800 000	1 004 208	1 005 000
2. Familjepensioner	300 000	386 705	395 000
3. Diverse pensioner och under- stöd	9 000	14 620	14 000
4. Rörligt tillägg	131 000	475 361	775 000
Summa	1 240 000	1 880 894	2 189 000

De föreslagna höjningarna av förstnämnda tre anslagsposter grunda sig på senast tillgängliga utgiftssummor för februari 1952. Det rörliga tillägget är beräknat efter 53 %.

Under rubriken Diverse pensioner och understöd redovisas, liksom tidigare, förutom riksdagspensioner även summariska pensioner till f.d. städerskor och till arbetare, som icke varit anställda vid pappersbruket eller sedeltryckeriet. Pensioner till f.d. arbetare vid industrierna samt till deras efterlevande ha hittills bestritts av brukets resp. tryckeriets medel utan redovisning över staten. Vad gäller pappersbruket innebär detta en viss merbelastning i förhållande till vad som skulle vara fallet om bruket hade att svara endast för kostnaderna för pensionering av nuvarande arbetarstam. Detta sammanhänger bl. a. med att arbetarantalet var större så länge praktiskt taget endast tillverkning av handgjort papper förekom vid bruket. Frågan har närmare behandlats i fullmäktiges skrivelse till bankoutskottet den 2 november 1950 angående resultatredovisningen vid Tumba bruk. Ehuru vissa skäl kunde föreligga för en överflyttning av en del av pensionskostnaden från bruket till förevarande anslagspost, anse fullmäktige av praktiska skäl lämpligt att med denna fråga får tills vidare anstå. Posten upptar följaktligen endast enahanda arbetarpensioner som hittillsvarande stat.

Gällande stat upptar en totalsumma för avlöningar och pensioner å 7 300 000 kronor. I den föreslagna staten har motsvarande summa höjts till 11 060 000 kronor. Såsom av det föregående framgår är höjningen främst betingad av de ökade rörliga tilläggen, men även den personalökning som blev en följd av övertagandet av egnahemslånen m. fl. lån har bidragit.

Under hänvisning till det anförda ha fullmäktige hemställt, att bankoutskottet ville föreslå riksdagen att godkänna vid skrivelsen fogad avlönings- och pensionsstat för riksbanken, att tillämpas från och med den 1 januari 1952.

Utskottet. De ändringar i gällande avlönings- och pensionsstat för riksbanken, som av fullmäktige föreslagits, betingas huvudsakligen av det rörliga tilläggets (inklusive lönetilläggets) ökning. Ändringsförslagen ha icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksbanken förevarande framställning, må godkänna härvid fogade avlönings- och pensionsstat att tillämpas räknat från och med den 1 januari 1952.

Stockholm den 15 maj 1952.

På bankoutskottets vägnar:

FRANS SEVERIN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ewerlöf, Sundvik, Mogård, Werner, Johannesson* och Nordenson;

från andra kammaren: herrar Severin, Nilsson i Landskrona, Schmidt, Sköldin*, Fagerholm, Gavelin, Jönsson i Rossbol* och Nyberg*.

* Ej närvarande vid justeringen.

F ö r s l a g
till
avlönings- och pensionsstat för riksbanken.

	<i>Kronor</i>
<i>I. Avlöningar.</i>	
1. Arvoden till fullmäktige, suppleanter för fullmäktige samt deputeraden, <i>förslagsvis</i>	80 000
2. Arvoden till ledamöter i industristyrelsen samt suppleanter för dem, <i>förslagsvis</i>	6 000
3. Arvoden till styrelseledamöter vid avdelningskontoren och suppleanter för dem, <i>förslagsvis</i>	147 000
4. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 497 300
5. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	2 431 600
6. Arvoden och särskilda ersättningar, <i>förslagsvis</i>	38 600
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 663 000
8. Barntillägg, <i>förslagsvis</i>	7 500
Summa under I kronor	8 871 000

II. Pensioner m. m.

1. Tjänstepensioner, <i>förslagsvis</i>	1 005 000
2. Familjepensioner, <i>förslagsvis</i>	395 000
3. Diverse pensioner och understöd, <i>förslagsvis</i>	14 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	775 000
Summa under II kronor	2 189 000

Summa summarum kronor 11 060 000